

Vân Đồn - Quảng Ninh: Người dân xã đảo Quan Lạn kêu khổ vì đường thủy khan cạn

16:11 02/07/2021

“Có thể khi dự án được hoàn thành, không còn chúng tôi nữa. Nhưng chúng tôi vẫn phải lên tiếng vì sự phát triển quê hương và con cháu của xã đảo Quan Lạn...” ông Nguyễn Tiến Như - thành viên Hội người cao tuổi xã Quan Lạn nói.

Tỉnh Quảng Ninh có nhiều hòn đảo lớn nhỏ, trong đó hơn 20 đảo có người sinh sống, phương tiện giao thông đến các đảo và vận chuyển chủ yếu bằng đường thủy. Chính vì vậy, việc tập trung phát triển giao thông đường biển, mở rộng phát triển các bến tàu là một mục tiêu cấp thiết nhằm đáp ứng cho đời sống dân sinh các đảo cũng như phát triển kinh tế địa phương.

Hiện nay, vận chuyển bằng đường thủy còn nhiều hạn chế do phụ thuộc vào các yếu tố thời tiết, điều kiện tự nhiên. Và một yếu tố quan trọng tiên quyết là hiện tượng luồng lạch bị bồi lắng khiến việc di chuyển gặp rất nhiều khó khăn, nhất là khi các phương tiện thường xuyên ra vào đảo. Trải qua biết bao thời gian chịu ảnh hưởng từ các yếu tố khách quan như giông bão, lũ lụt, sự lắng đọng bùn đất theo mùa, khiến cho một lượng lớn bùn thải dạng phù sa, bùn cát, trầm tích vật chất của biển gây bồi lắng cho luồng lạch,... tác động đến môi trường, hệ sinh thái, khu vực nuôi trồng thủy sản, ảnh hưởng đến hoạt động lưu thông đường thủy của tàu thuyền, gây thiệt hại lớn về kinh tế và mất an toàn giao thông thủy...

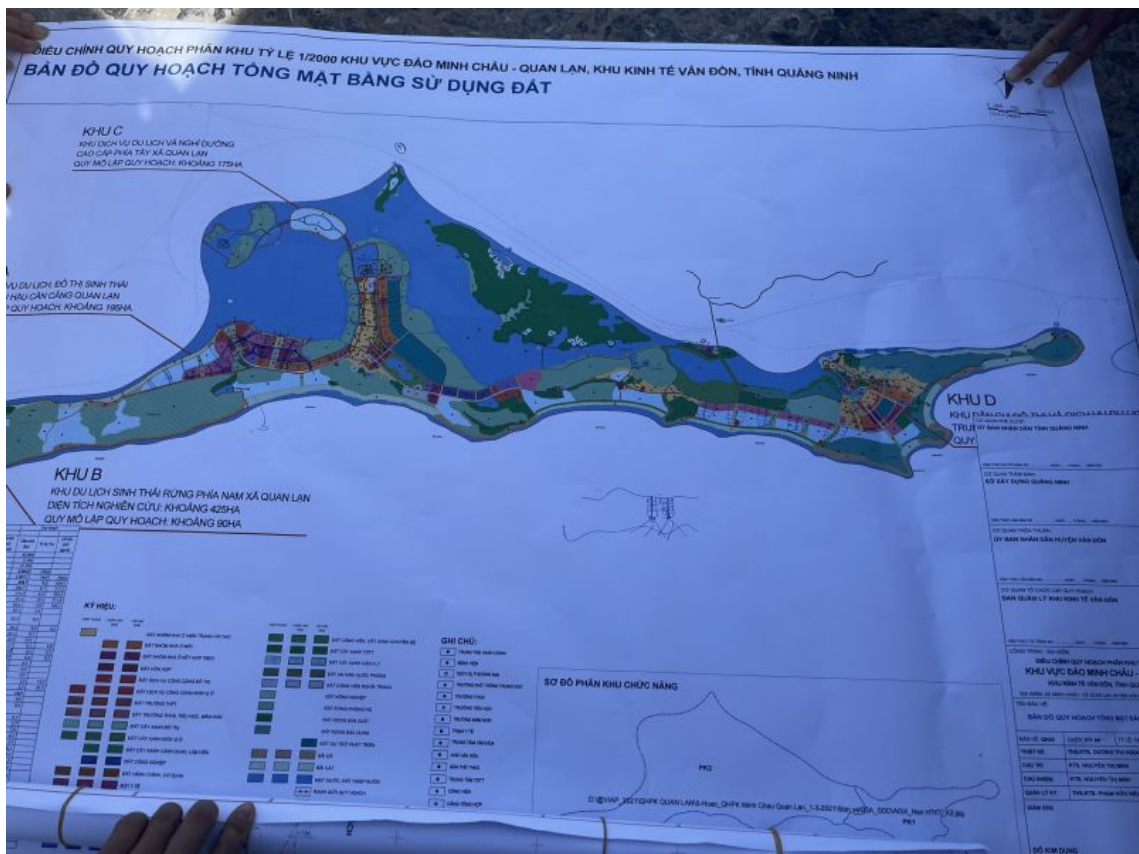

Đảo Quan Lạn, Vân Đồn tiềm năng phát triển kinh tế nếu giao thông ổn định, thuận lợi.

Chính vì thế, phương án cấp thiết đặt ra là cần nạo vét luồng nhằm mục đích khơi thông dòng chảy, giúp luồng đảm bảo độ sâu; mở luồng phù hợp giúp phương tiện thủy nhanh về nơi tránh trú giông, bão; để thuận lợi cho việc di chuyển của tàu thuyền, đồng thời còn tận thu được sản phẩm từ nạo vét như cát, đá, sỏi...phục vụ nhu cầu xây dựng đang ngày càng lớn.

Những khúc mắc đã được đoàn thanh tra kết luận

Thực hiện theo chính sách xã hội hóa không sử dụng nguồn vốn ngân sách nhà nước, Công ty TNHH Quan Minh đầu tư các dự án nạo vét luồng và khu nước trước bến cập tàu đường thủy phục vụ đời sống dân sinh và giao thông thủy tại huyện Vân Đồn, trong đó có: Dự án nạo vét luồng ra vào bến cập tàu Đồng Hồ, xã Quan Lạn, gồm 5 tuyến luồng với tổng chiều dài 38,88 Km, tổng mức đầu tư 151 tỷ đồng.

Dự án nạo vét luồng ra vào bến cập tàu Đồng Hồ được kì vọng tạo sự đột phá cho đảo Quan Lạn.

Được biết dự án đã được thực hiện trong nhiều năm và đã mang lại những hiệu quả cho hoạt động giao thông thủy cũng như việc tận thu nguồn vật liệu cát từ dự án đã đóng góp lớn cho việc thực hiện các dự án trọng điểm của tỉnh Quảng Ninh. Tuy nhiên, thời gian gần đây khi triển khai dự án, 34 công dân xã Quan Lạn, xã Minh Châu phản ánh cho rằng việc thực hiện dự án của Công ty TNHH Quan Minh làm ảnh hưởng đến môi trường biển, hoạt động khai thác thủy hải sản và ảnh hưởng đến cuộc sống của người dân địa phương. Ngay sau khi có nội dung kiến nghị của công dân, chính quyền các cấp, sở, ngành của tỉnh Quảng Ninh đã nhanh chóng vào cuộc thanh kiểm tra, xác minh làm rõ.

Ngày 28 - 29/5/2021, Đoàn công tác do Thanh tra tỉnh chủ trì kiểm tra thực tế tại các khu vực khai thác cát, nạo vét tuyến luồng thủy nội địa và khai thác mỏ cát trên địa bàn xã Quan Lạn, huyện Vân Đồn do Công ty TNHH Quan Minh thực hiện.

Kết quả kiểm tra cho thấy, hiện nay, Công ty TNHH Quan Minh đang triển khai thực hiện Dự án khai thác cát trắng silic tại xã Quan Lạn và xã Ngọc Vũng, huyện Vân Đồn được Bộ TN&MT cấp phép (Giấy phép số 1289/GP-BTNMT ngày 25/4/2019) và Dự án nạo vét khu nước trước bến và luồng vào bến cập tàu Đồng Hồ, xã Quan Lạn được UBND tỉnh chấp thuận và gia hạn thời gian thực hiện đến hết ngày 31/12/2022 (Văn bản số 6958/UBND-XD2 ngày 9/10/2020), cùng với phê duyệt vị trí tập kết sản phẩm nạo vét của UBND Tỉnh tại khu vực phía Đông Bắc bến cập tàu Đồng Hồ.

San khi kết thúc kiểm tra thực tế hiện trường, làm việc với chính quyền địa phương và chính người dân xã đảo. Cụ thể, ngày 29/5/2021, Thanh tra tỉnh đã chủ trì, tổ chức buổi làm việc tại trụ sở UBND xã Quan Lạn. Tham gia ý kiến tại buổi làm việc, đại diện UBND xã Quan Lạn khẳng định: *“Việc triển khai dự án nạo vét các tuyến luồng thủy nội địa là cần thiết, tạo điều kiện thuận lợi, an toàn, tiết kiệm thời gian cho nhân dân trên địa bàn xã Quan Lạn khi tham gia giao thông đường thủy; việc cập tàu được thuận tiện, không phụ thuộc vào mực nước lên xuống trong ngày, đảm bảo neo đậu tàu thuyền tại bến Đồng Hồ. Dự án cũng góp phần thúc đẩy vào việc phát triển kinh tế, du lịch, an sinh xã hội và quá trình xây dựng hoàn thiện các cơ sở vật chất tại địa phương. Trước khi triển khai thực hiện các dự án, các trưởng thôn đã tổ chức thực hiện lấy ý kiến và được các hộ dân đồng thuận về chủ trương thực hiện dự án, được đưa vào Nghị quyết Hội đồng nhân dân xã. UBND xã đã thực hiện việc công khai về thông tin, quy hoạch, phương án thi công đối với từng dự án đến các hộ dân trong từng thôn. Quá trình triển khai thực hiện dự án, UBND xã, Ban giám sát cộng đồng xã thường xuyên thực hiện công tác giám sát, kiểm tra xác định Công ty TNHH Quan Minh đã thực hiện việc nạo vét, khai thác cát và tập kết sản phẩm nạo vét đúng tuyến luồng, vị trí dự án được cấp phép, các vị trí tọa độ, ranh giới dự án được thả phao, có đèn tín hiệu đảm bảo an toàn giao thông thủy. Việc thực hiện 2 dự án không thuộc phạm vi và không làm ảnh hưởng đến các bãi khai thác sá sùng tự nhiên của cộng đồng dân cư.”*

Bãi khai thác sá sùng cách rất hàng km dự án nạo vét luồng của công ty Quan Minh.

Mặt khác, Sở NN&PTNT chủ trì, phối hợp với các cơ quan có liên quan gồm Sở TN&MT, Sở GT-VT, Viện Nghiên cứu Hải sản, Trung tâm quan trắc môi trường và bệnh thủy sản miền Bắc cùng đại diện UBND huyện Vân Đồn, xã Quan Lạn, Ban giám sát cộng đồng xã Quan Lạn kiểm tra xác minh thực tế nguyên nhân hiện tượng sá sùng chết tại khu vực Đông Bắc bến cảng Đồng Hồ, xã Quan Lạn và có Báo cáo số 2102/SNNPTNT-CCTS ngày 22/5/2021 gửi UBND tỉnh. Trong đó kết luận, tại thời điểm kiểm tra không có sá sùng chết tại khu vực Đông Bắc bến cảng Đồng Hồ, xã Quan Lạn. Kết quả phân tích mẫu trầm tích (do Trung tâm quan trắc môi trường và bệnh thủy sản miền Bắc thực hiện) xác định về mặt khoa học tại khu vực này không phù hợp với sá sùng để sinh trưởng và phát triển. Nên việc một số người cho rằng hoạt động dự án làm ảnh hưởng đến sá sùng là không chính xác, không có cơ sở.

4. Kết luận và kiến nghị, đề xuất.

4.1. Kết luận

Trên cơ sở kiểm tra thực địa, thu thập thông tin và kết quả phân tích mẫu, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (đại diện Liên ngành) kết luận: (1) Tại thời điểm kiểm tra (ngày 06/5/2021), không có sá sùng chết tại khu vực Đông Bắc bến cảng Đông Hồ xã Quan Lạn, huyện Vân Đồn; cũng không có sá sùng chết tại các bãi khai thác tự nhiên; (2) Về hiện tượng sá sùng chết theo phản ánh (vào khoảng thời gian từ ngày 10 – 20/4/2021), vì đa số người dân khi được hỏi không cho biết tên và từ chối cung cấp thông tin, do vậy không có thông tin đầy đủ để đưa ra kết luận. Theo kết quả phân tích mẫu trầm tích có thành phần *tỷ lệ cát 2,9%, và tỷ lệ bùn 89,7%*, do vậy về mặt khoa học khu vực này cũng không phù hợp đối với sá sùng để sinh trưởng và phát triển (*Kết cấu trầm tích thích hợp cho sá sùng phát triển tỷ lệ cát 75 – 99%*).

Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (đại diện Liên ngành) đề xuất, kiến nghị Ủy ban nhân dân tỉnh xem xét chỉ đạo một số nội dung sau:

(1) Sở Nông nghiệp và PTNT phối hợp với Ủy ban nhân dân các địa phương trong tỉnh: Tiếp tục tuyên truyền, hướng dẫn ngư dân khai thác sá sùng theo đúng phương pháp, ngư cụ được phép khai thác; thời gian cấm khai thác sá sùng trên địa bàn tỉnh theo Quyết định số 3818/2016/QĐ-UBND ngày 11/11/2016; hướng dẫn Ủy ban nhân dân cấp huyện triển khai các thủ tục pháp lý đề nghị công nhận và giao quyền quản lý nguồn lợi thủy sản cho tổ chức cộng đồng theo Điều 5, Nghị định số 26/2019/NĐ-CP ngày 08/3/2019 (bao gồm nguồn lợi sá sùng).

(2) Sở Tài nguyên và Môi trường: Thường xuyên thanh tra, kiểm tra việc tuân thủ các biện pháp bảo vệ môi trường theo Báo cáo đánh giá tác động môi trường của Dự án vét luồng vào khu vực trước bến cập tàu Đông Hồ, xã Quan Lạn và một số dự án phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn tỉnh.

(3) Sở Giao thông Vận tải: Giám sát việc tuân thủ theo phương án đảm bảo an toàn giao thông của Dự án vét luồng vào khu vực trước bến cập tàu Đông Hồ, xã Quan Lạn.

(4) Đối với Ủy ban nhân dân huyện Vân Đồn: Tiếp tục phối hợp với Ủy ban nhân dân xã giám sát, kiểm tra, phát hiện và xử lý vi phạm theo thẩm quyền nếu có đối với các hoạt động triển khai thực hiện dự án nạo vét luồng và các dự án phát triển kinh tế xã hội khác có tác động, ảnh hưởng xấu đến môi trường; phối hợp chặt chẽ với Ủy ban nhân dân xã tiếp tục duy trì hoạt động của Ban giám sát cộng đồng, thực hiện quản lý bãi sá sùng tự nhiên trên địa bàn theo phân cấp quản lý tại Điều 4, Quyết định số 2418/2014/QĐ-UBND ngày 22/10/2014 của Ủy ban nhân dân tỉnh về quy định quản lý khai thác và bảo vệ nguồn lợi thủy sản trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.

Viện nghiên cứu khoa học vào cuộc khảo sát nguyên nhân sá sùng chết và văn bản báo cáo gửi UBND tỉnh Quảng Ninh.

Mọi thứ đã rõ ràng là thế nhưng đến ngày 22/6 và ngày 23/6 có một số người liên tục gây rối, ngăn cản không cho phía tàu của Công ty TNHH Quan Minh tiến hành nạo vét luồng và thực hiện dự án khai thác mỏ hợp pháp của doanh nghiệp này.

“Sau khi nhận được thông tin một số đối tượng ra tàu hút cát phá rối ngày 22/6, phía UBND xã cũng đã chỉ đạo lực lượng chức năng ra ngăn chặn và đã làm báo cáo gửi UBND, công an huyện Vân Đồn. Phối hợp cơ quan ban ngành đảm bảo an ninh trật tự trên các tuyến luồng, phạm vi khai thác mỏ của công ty. Trong thời gian tới chúng tôi sẽ tăng cường hơn việc tuần tra xử lý các đối tượng có

hành vi chống đối việc triển khai dự án của công ty. Bên cạnh đó, địa phương sẽ tiếp tục kêu gọi các nhà đầu tư đến với địa phương tạo các dự án, có những bước đột phá phát triển kinh tế xã hội theo tinh thần chung của tỉnh.” - Ông Lưu Minh Đức chủ tịch UBND xã Quan Lạn nêu quan điểm.

Không những thế, đại diện UBND xã Quan Lạn khẳng định, trong số những người tham gia khiếu kiện có tới 2/3 các hộ dân không phải là người trực tiếp tham gia khai thác sá sùng hoặc không phải người có hộ khẩu trên địa bàn xã. Một số người dân đã bị xúi giục, kích động và lôi kéo viết đơn thư, phản ánh kiến nghị đến cơ quan quản lý nhà nước, lợi dụng việc triển khai thực hiện dự án làm ảnh hưởng đến uy tín của chính quyền địa phương... Do vậy, trên tinh thần thượng tôn pháp luật cần có chế tài xử lý nghiêm đối với các đối tượng lôi kéo, kích động người dân và có dấu hiệu vi phạm pháp luật đặc biệt nghiêm trọng.

Được biết phía Công ty TNHH Quan Minh trình báo và tố giác tội phạm đối với nhóm người cầm đầu chủ mưu viết đơn thư khiếu nại vượt cấp; đăng tin bài trên mạng xã hội facebook xúi giục kích động, loan tin bịa đặt, vu khống, bôi nhọ chính quyền nhân dân; xúc phạm uy tín, nhân phẩm, danh dự của Công ty TNHH Quan Minh lên cơ quan chức năng. Mong rằng cơ quan chức năng vào cuộc để làm rõ việc có hay không tình trạng vi phạm pháp luật của một số đối tượng này nhằm bảo vệ quyền lợi chính đáng của doanh nghiệp.

Tiếp sức cho nhà đầu tư để phát triển

Công ty TNHH Quan Minh được biết đến là một trong những doanh nghiệp địa phương có đóng góp không nhỏ cho tỉnh Quảng Ninh về mặt kinh tế xã hội; hoạt động đầu tư; nộp ngân sách thuế phí lớn; giải quyết công ăn việc làm cho người lao động... Với hành trình thâm lạng của mình, nhiều năm qua, Công ty TNHH Quan Minh bằng chính việc đầu tư dự án xã hội hóa đã mang lại nguồn tài nguyên làm vật liệu phục vụ những công trình cộng đồng nhằm làm đẹp và nâng cao chất lượng sống cho mọi người mà không đi kèm với lợi ích kinh tế doanh nghiệp. Điển hình có thể kể đến là xây dựng các công trình bãi tắm công cộng tại các dự án: Công viên Đại dương, phường Bãi Cháy của tập đoàn Sun group; cung cấp nguồn cát xối làm giả thể nuôi thủy sản cho bà con trên toàn tỉnh. Bên cạnh đó là góp phần nguồn vật liệu chất lượng xây dựng khu du lịch nghỉ dưỡng cao cấp tại đảo Rều của tập đoàn Vingroup; khu du lịch nghỉ dưỡng quốc tế Tuần Châu; dự án cải tạo chỉnh trang đường bao biển Trần Quốc Nghiễn, thành phố Hạ Long; khu đô thị Green Dragon tại thành phố Cẩm Phả, khu tổ hợp nghỉ dưỡng Vân Đồn Harbor City của tập đoàn CEO tại Khu kinh tế Vân Đồn và Cát Cò 3 tại phường Cát Bà, TP Hải Phòng....

“Khi biết được doanh nghiệp Quang Minh đầu tư tại Quan Lạn, chúng tôi rất vui mừng bởi sự đầu tư này sẽ thu hút các nhà đầu tư khác về phát triển nơi đây. Nhất là dự án được Thủ tướng chính phủ phê duyệt, người dân chúng tôi phấn khởi lắm. Công ty Quan Minh không chỉ thực hiện dự án, còn góp phần xây dựng và tổ chức công tác xã hội cho người dân. Chúng tôi kì vọng vào sự đầu tư này rất nhiều...” Nguyễn Văn Lân - người dân tại xã Quan Lạn chia sẻ

Có thể thấy, dự án này góp phần không nhỏ giữ giao thông đường thủy thông thoáng, tạo công ăn việc làm thúc đẩy sản xuất, hỗ trợ ổn định đời sống người dân, giúp Vân Đồn phát huy hết tiềm năng, lợi thế của vùng biển trù phú, từng bước phát triển kinh tế huyện đảo giàu mạnh.

“Vân Đồn có thế mạnh tiềm năng rất lớn, đặc biệt là Quan Lạn. Đã nhiều công ty đến khảo sát nhưng sau đó tiềm năng và điều kiện của họ không đủ. Rất may Quan Lạn được Công ty Quan Minh - người con của xã đảo có tâm đầu tư vào với dự án phát triển kinh tế đô thị, nạo vét luồng lạch cho địa phương. Dự án này thực hiện sẽ phát triển kinh tế xã hội đặc biệt là du lịch sinh thái. Đây sẽ là mối quan trọng đối với Vân Đồn...” Ông Nguyễn Chúc Cường người dân xã Quan Lạn chia sẻ.

Đây là một trong những dự án được kỳ vọng tạo sự đột phá rất lớn cho huyện Vân Đồn cả về phát triển kinh tế, việc làm và đời sống của nhân dân cũng như phát triển toàn diện để Quan Lạn trở thành vùng kinh tế biển đa ngành thu hút du lịch và hoạt động đầu tư.

Bên cạnh đó, để dự án phát huy hiệu quả, thời gian tới rất cần sự đoàn kết, đồng lòng của người dân. Hơn hết cần sự động viên, quan tâm của các phòng, ban, ngành chức năng của huyện và cấp ủy, chính quyền các xã, thị trấn liên quan tạo mọi điều kiện thuận lợi, hỗ trợ nhà đầu tư thực hiện đúng kế hoạch. Có vậy, giao thương mới thuận lợi và thu hút các đơn vị đầu tư khác cho huyện Vân Đồn nói riêng và tỉnh Quảng Ninh nói chung.

PV